

CONSILIUL NAȚIONAL AL PERSOANELOR VÂRSTNICE

Evoluția numărului de pensionari și a cuantumului pensiilor din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori în anul 2012

**Februarie
2013**

Cuprins

1.1.	Evoluția numărului de pensionari	3
1.1.1.	Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	3
1.1.3.	Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe grupe de quantum a pensiei	6
1.1.4.	Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii	9
1.1.5.	Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	11
1.2.	Evoluția cuantumului pensiilor	12
1.3.	Analiza evoluției puterii de cumpărare a pensiilor	13
II	PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR	16
2.1.	Evoluția numărului de pensionari	16
2.1.1.	Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii	16
2.1.2.	Analiza comparativă a numărului de pensionari în anul 2012 față de anul 2011	17
2.1.3.	Evoluția numărului de pensionari pe grupe de quantum a pensiei	19
2.1.4.	Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor	19
2.2.	Evoluția cuantumului pensiilor	20
III	EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI	22
IV	EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE DECESE ÎN TOTAL PENSIONARI	24
V	VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL III 2012	25
VI	CONCLUZII	27
VII	PROPUNERI	31
Anexe		34

PENSIILE DIN SISTEMUL ASIGURĂRILOR SOCIALE DE STAT¹

1.1. Evoluția numărului de pensionari

1.1.1. Evoluția numărului minim și maxim de pensionari pe categorii de pensii

Evoluția numărului minim și maxim al pensionarilor de asigurări sociale de stat, în anul 2012, pe categorii de pensii este prezentată în tabelul nr. 1:

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (3.242.949 pensionari – reprezentând 68,60% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (3.282.244 pensionari - reprezentând 69,93% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (10.460 pensionari – reprezentând 0,22% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (11.950 pensionari - reprezentând 0,25% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie anticipată parțial**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (107.040 pensionari – reprezentând 2,28% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (121.055 pensionari – reprezentând 2,56% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de invaliditate**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (747.510 pensionari – reprezentând 15,91% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (800.929 pensionari – reprezentând 16,94% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna septembrie (543.593 pensionari – reprezentând 11,57%

¹ Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari de asigurări sociale de stat și pensia medie de asigurări sociale de stat pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale

din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (550.825 pensionari – reprezentând 11,65% din numărul total al pensionarilor).

1.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari în anul 2012 față de anul 2011

Numărul de pensionari de asigurări sociale, pe luni, în anul 2012 a scăzut față de anul precedent, cea mai mare scădere înregistrându-se în luna iunie 2012 (tabelul nr. 2). În scădere a fost numărul mediu de pensionari cu pensie de invaliditate (-6,88%), cu pensie anticipată parțial (-9,01%) și cu pensie de urmaș (-1,70%), iar în creștere a fost numărul mediu al pensionarilor cu pensie anticipată (+18,26) și cu pensie pentru limită de vârstă (+1,06%).

Pe total, în anul 2012, numărul mediu de pensionari de asigurări sociale de stat a scăzut cu -41.858 persoane (4.703.115 față de 4.744.973 în anul 2011), datorită scăderii numărului de pensionari cu pensie de invaliditate (-56.993), pensie anticipată parțial (-11.226), pensie de urmaș (-9.424) și ajutor social (-223).

Tabelul nr.

1

Numărul de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii de pensii,
în anii 2012 și 2011

– persoane –

2012							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social

Ianuarie	4.727.316	3.242.949	10.460	121.055	800.929	550.825	1.098
Februarie	4.722.814	3.247.553	10.608	119.695	794.835	549.044	1.079
Martie	4.714.915	3.250.577	10.643	117.761	788.409	546.468	1.057
Aprilie	4.708.910	3.253.274	10.614	115.853	782.868	545.271	1.030
Mai	4.702.316	3.253.533	10.685	114.794	777.547	544.743	1.014
Iunie	4.699.115	3.257.286	10.813	113.334	772.308	544.378	996
Iulie	4.696.144	3.261.342	10.897	111.932	766.730	544.264	979
August	4.693.873	3.265.737	11.042	110.802	761.286	544.043	963
Septembrie	4.691.494	3.268.069	11.252	110.105	757.524	543.593	951
Octombrie	4.692.694	3.272.916	11.467	109.297	753.876	544.198	940
Noiembrie	4.694.160	3.278.675	11.765	107.991	750.162	544.645	922
Decembrie	4.693.625	3.282.244	11.950	107.040	747.510	543.973	908
Media an	4.703.115	3.261.180	11.016	113.305	771.165	545.454	995
2011							
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	4.770.736	3.227.657	8.721	124.021	845.491	563.502	1.344
Februarie	4.761.595	3.228.900	8.359	121.725	842.017	559.280	1.314
Martie	4.748.522	3.225.209	8.083	119.867	838.714	555.364	1.285
Aprilie	4.745.344	3.225.959	8.299	122.605	834.567	552.662	1.252
Mai	4.745.455	3.224.332	8.985	125.603	834.468	550.832	1.235
Iunie	4.745.716	3.220.803	9.400	127.733	833.745	552.817	1.218
Iulie	4.742.370	3.218.857	9.640	128.259	830.420	553.994	1.200
August	4.739.949	3.221.687	9.784	127.568	825.496	554.226	1.188
Septembrie	4.737.042	3.224.363	9.931	126.328	820.887	554.362	1.171
Octombrie	4.736.058	3.229.519	10.085	125.007	815.861	554.430	1.156
Noiembrie	4.735.560	3.235.266	10.207	123.689	810.940	554.321	1.137
Decembrie	4.731.334	3.239.922	10.285	121.961	805.296	552.750	1.120
Media an	4.744.973	3.226.873	9.315	124.531	828.158	554.878	1.218

Tabelul nr. 2

Modificarea în procente a numărului de pensionari de asigurări sociale de stat, pe categorii, în lunile anului 2012, comparativ cu lunile similare din anul 2011

– % –

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș	Ajutor social
Ianuarie	-0,91	0,47	19,94	-2,39	-5,27	-93,27	-18,30
Februarie	-0,81	0,58	26,91	-1,67	-5,60	-93,23	-17,88
Martie	-0,71	0,79	31,67	-1,76	-6,00	-93,21	-17,74
Aprilie	-0,77	0,85	27,89	-5,51	-6,19	-1,34	-17,73

Mai	-0,91	0,91	18,92	-8,61	-6,82	-1,11	-17,89
Iunie	-0,98	1,13	15,03	-11,27	-7,37	-1,53	-18,23
Iulie	-0,97	1,32	13,04	-12,73	-7,67	-1,76	-18,42
August	-0,97	1,37	12,86	-13,14	-7,78	-1,84	-18,94
Septembrie	-0,96	1,36	13,30	-12,84	-7,72	-1,94	-18,79
Octombrie	-0,92	1,34	13,70	-12,57	-7,60	-1,85	-18,69
Noiembrie	-0,87	1,34	15,26	-12,69	-7,49	-1,75	-18,91
Decembrie	-0,80	1,31	16,19	-12,23	-7,18	-1,59	-18,93
An	-0,88	1,06	18,26	-9,01	-6,88	-1,70	-18,31

1.1.3. Evoluția numărului de pensionari pe categorii de pensii și pe grupe de cuantum a pensiei

În sistemul asigurărilor sociale de stat, pe parcursul anului 2012, numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă, cu o scădere de la 4.731.334 persoane în luna decembrie 2011 până la 4.693.625 persoane în luna decembrie 2012 (-37.709 persoane), creșteri fiind înregistrate doar în lunile octombrie și noiembrie în care creșterea cumulată a fost de +2.666 persoane.

Evoluție oscilantă au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu pensie de urmaș cu o scădere de la 552.750 persoane în luna decembrie 2011 la 543.973 persoane în ultima lună a anului 2012 (-8.777 persoane). Excepție au făcut tot lunile octombrie și noiembrie în care numărul de pensionari a crescut cu 1.052 persoane;
- ◆ cu pensie anticipată (de la 10.285 persoane în luna decembrie 2011, o creștere la 11.950 în luna decembrie (+1.665 persoane), cu singura scădere, de -29 persoane, în luna aprilie).

Evoluții continuu descendente au avut următoarele categorii de pensionari:

- ◆ cu pensie de invaliditate (de la 805.296 persoane în decembrie 2011 la 747.510 în decembrie 2012, respectiv o scădere de -57.786 persoane);
- ◆ cu pensie anticipată parțial (121.961 persoane în decembrie 2011 și 107.040 în decembrie 2012, scădere cu -14.921 persoane);

- ◆ cu pensie de ajutor social (care, în aceeași perioadă au scăzut cu -212 persoane, de la 1.120 la 908 persoane).

Evoluție continuu ascendentă a avut următoarea categorie de pensionari:

- ◆ cu pensie pentru limită de vârstă (minim 3.239.922 persoane în luna decembrie 2011, la 3.282.244 persoane în decembrie 2012, cumulând o creștere de +42.322 persoane).

Referindu-ne la **evoluția numărului pensionarilor de asigurări sociale de stat în anul 2012, pe grupe în funcție de cuantumul pensiei** situația se prezintă după cum urmează (anexa nr. 1).

- pentru pensiile de până la 350 lei², numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna iunie (599.443 pensionari reprezentând 12,76% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (603.116 pensionari reprezentând 12,76% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa de pensii cuprinse între 351 și 500 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (752.900 pensionari reprezentând 16,04% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor în luna ianuarie (761.014 pensionari reprezentând 16,10% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa de pensii între 501 și 740 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (1.155.350 pensionari reprezentând 24,62% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (1.172.897 pensionari reprezentând 24,81% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa de pensii situate între 741 și 1000 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna septembrie (1.001.840 pensionari reprezentând 21,35% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (1.006.132 pensionari reprezentând 21,28% din numărul total al pensionarilor);

² Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, iar de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei, beneficiarii sistemului public de pensii cu domiciliul în România, a căror pensie se situa sub aceste cuantumuri, au primit diferența de la bugetul de stat, prin bugetul Ministerului Muncii, Familiei și Protecției Sociale.

- pentru grupa de pensii cu valori între 1001 și 1600 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (985.787 pensionari reprezentând 20,85% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna septembrie (979.553 pensionari reprezentând 20,88% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa de pensii cuprinse între 1601 și 2000 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (131.600 pensionari reprezentând 2,78% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (132.188 pensionari reprezentând 2,82% din numărul total al pensionarilor);
- pentru grupa cu valoarea pensiei peste 2000 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (66.770 pensionari reprezentând 1,41% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (68.274 pensionari reprezentând 1,45% din numărul total al pensionarilor).

1.1.4. Evoluția numărului de înscrieri noi pe categorii de pensii

Numărul total de înscrieri noi la pensie în anul 2012 (238.566 persoane) a crescut față de anul 2011 (202.287 persoane) cu 36.279 persoane, respectiv cu 17,93% (tabelele nr. 3 și nr. 4).

Cea mai mare creștere s-a înregistrat în luna ianuarie 2012 când numărul de înscrieri noi a fost mai mare de aproape 2,5 ori față de luna similară din 2011 (16.264 persoane în ianuarie 2012 față de 6.636 persoane în ianuarie 2011).

Intrările în sistem, pe categorii de pensii de asigurări sociale de stat au prezentat următoarea evoluție:

- pentru pensia anticipată, numărul de înscrieri noi a crescut cu 26,28% (6.276 persoane față de 4.970 persoane în anul 2011);
- pentru pensia de limită de vârstă, numărul de înscrieri noi a crescut cu 23,08% (139.892 persoane în anul 2012 față de 113.659 persoane în anul 2011);
- pentru pensia de urmaș, numărul de înscrieri noi a crescut cu 10,28% (32.749 persoane față de 29.695 persoane în anul 2011);
- pentru pensia de invaliditate, numărul de înscrieri noi a crescut cu 2,54% (30.555 persoane în anul 2012 față de 29.799 persoane în anul 2011)

- pentru pensia anticipată parțial, numărul de înscrieri noi a scăzut cu 5,82% (22.758 persoane față de 24.164 persoane în anul 2011);

Tabelul nr.
3

Numărul de înscrieri noi la pensie în sistemul asigurărilor sociale de stat,
pe categorii, în anul 2012, comparativ cu anul 2011

– persoane

2012						
Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	16.264	9.882	460	1.707	1.967	2.248
Februarie	22.851	13.667	566	2.224	2.894	3.500
Martie	19.687	11.978	452	1.742	2.442	3.073
Aprilie	20.181	12.014	468	1.954	2.627	3.118
Mai	18.306	10.656	429	1.752	2.341	3.128
Iunie	19.096	11.296	503	1.812	2.524	2.961
Iulie	19.459	11.628	508	1.777	2.509	3.037
August	20.318	12.325	548	2.006	2.714	2.725
Septembrie	17.234	10.289	501	1.741	2.302	2.401
Octombrie	20.992	11.991	583	1.967	3.190	3.261
Noiembrie	22.693	12.808	682	2.031	3.885	3.287
Decembrie	21.485	11.358	576	2.045	4.031	3.475

Total an	238.566	139.892	6.276	22.758	30.555	32.749
2011						
Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	6.636	3.799	8	163	1.407	1.259
Februarie	18.281	12.149	49	528	3.274	2.281
Martie	9.084	6.137	18	242	1.672	1.015
Aprilie	18.243	10.503	540	4.372	1.667	1.161
Mai	18.019	8.124	852	3.885	3.916	1.242
Iunie	18.861	7.480	561	2.866	3.097	4.857
Iulie	16.356	7.770	416	2.020	2.429	3.721
August	17.674	10.127	418	1.932	2.292	2.905
Septembrie	17.076	10.046	480	1.865	2.094	2.591
Octombrie	18.967	11.353	488	1.892	2.421	2.813
Noiembrie	20.562	12.530	537	2.143	2.637	2.715
Decembrie	22.528	13.641	603	2.256	2.893	3.135
Total – an	202.287	113.659	4.970	24.164	29.799	29.695

Tabelul nr.

4

Modificarea numărului de înscrieri noi la pensie, pe categorii, în anul 2012, comparativ cu anul 2011

- %

Luna	Asigurări sociale de stat	Pensia pentru limita de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	145,09	160,12	5.650,00	947,24	39,80	78,55
Februarie	25,00	12,49	1.055,10	321,21	-11,61	53,44
Martie	116,72	95,18	2.411,11	619,83	46,05	202,76
Aprilie	10,62	14,39	-13,33	-55,31	57,59	168,56
Mai	1,59	31,17	-49,65	-54,90	-40,22	151,85
Iunie	1,25	51,02	-10,34	-36,78	-18,50	-39,04
Iulie	18,97	49,65	22,12	-12,03	3,29	-18,38
August	14,96	21,70	31,10	3,83	18,41	-6,20
Septembrie	0,93	2,42	4,38	-6,65	9,93	-7,33
Octombrie	10,68	5,62	19,47	3,96	31,76	15,93
Noiembrie	10,36	2,22	27,00	-5,23	47,33	21,07

Decembrie	-4,63	-16,74	-4,48	-9,35	39,34	10,85
Total an	17,93	23,08	26,28	-5,82	2,54	10,28

Numărul de înscrieri noi la pensie, în anul 2012, a înregistrat un maxim de 22.851 persoane în luna februarie 2012 și un minim de 16.264 persoane în luna ianuarie 2012 (tabelul nr.3).

În perioada analizată, pe categorii de pensii, cel mai mare număr de înscrieri noi au fost la pensia pentru limita de vârstă (139.892 persoane), urmat de pensia de urmaș (32.749 persoane), pensia de invaliditate (30.555 persoane), pensia anticipată parțial (22.758 persoane) și pensia anticipată (6.276 persoane).

1.1.5 Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor

Numărul de decese în rândul pensionarilor, în anul 2012, a fost de 173.113 pensionari, în creștere cu +5,02% față de anul 2011, când numărul deceselor a fost de 164.835 de pensionari (tabelul nr.5).

În luna aprilie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (17.193 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna ianuarie 2012 (12.371 pensionari).

Tabelul nr. 5

**Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat
în anul 2012 comparativ cu anul 2011**

- persoane-

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	4.562	12.371
Februarie	18.296	16.056
Martie	15.895	16.234
Aprilie	15.440	17.193
Mai	13.899	16.156
Iunie	14.057	14.173
Iulie	13.843	13.883
August	12.891	14.297
Septembrie	13.606	13.257
Octombrie	12.333	12.446
Noiembrie	13.371	13.224
Decembrie	16.642	13.823

Total an	164.835	173.113
-----------------	----------------	----------------

1.2. Evoluția cuantumului pensiilor

Din datele prezentate în tabelul nr. 6, rezultă că în luna decembrie 2012 s-a înregistrat o creștere a pensiei medii de asigurări sociale de stat cu 0,13% față de luna decembrie 2011, valoarea nominală a acesteia fiind de 778 lei (decembrie 2012) față de 777 lei (decembrie 2011).

Tabelul nr.
6

**Cuantumul pensiilor de asigurări sociale de stat în decembrie 2012,
comparativ cu decembrie 2011**

Categorია de pensii		Pensia medie de asigurări sociale de stat	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia anticipată	Pensia anticipată parțial	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuantumul pensiilor (lei)	Decembrie 2012	778	898	917	617	556	391
	Decembrie 2011	777	900	946	661	563	386
Gradul de modificare al pensiilor (%)		0,13	-0,22	-3,07	-6,66	-1,24	1,30

Pe categoriile de pensii, singura creștere s-a înregistrat pentru pensia de urmaș, în timp ce toate celelalte categorii de pensii s-a redus. Cu toate acestea, pensia medie de asigurări sociale de stat crește cu +0,13% sub efectul modificării ponderii aferente fiecărei categorii de pensii, influența majoră fiind dată de creșterea numărului de pensionari pentru limită de vârstă (+42.322), cu pensii peste medie, și

scăderea concomitentă a numărului pensionarilor de invaliditate (-57.786) beneficiari de pensii sub medie.

În luna decembrie 2012, față de pensia pentru limită de vârstă pensia anticipată a reprezentat 102,1%, pensia anticipată parțial 68,7%, pensia de invaliditate 61,9%, iar pensia de urmaș 43,5%.

1.3. Analiza evoluției puterii de cumpărare a pensiilor

Pe tot parcursul perioadei analizate, față de luna octombrie 2009, s-a înregistrat o evoluție preponderent descendentă (cu ușoare oscilații) a puterii de cumpărare pentru pensia medie și pentru pensia pentru limită de vârstă (anexa nr.2).

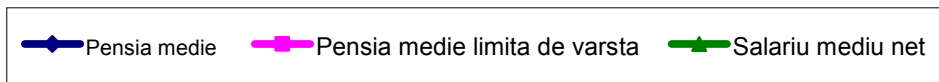
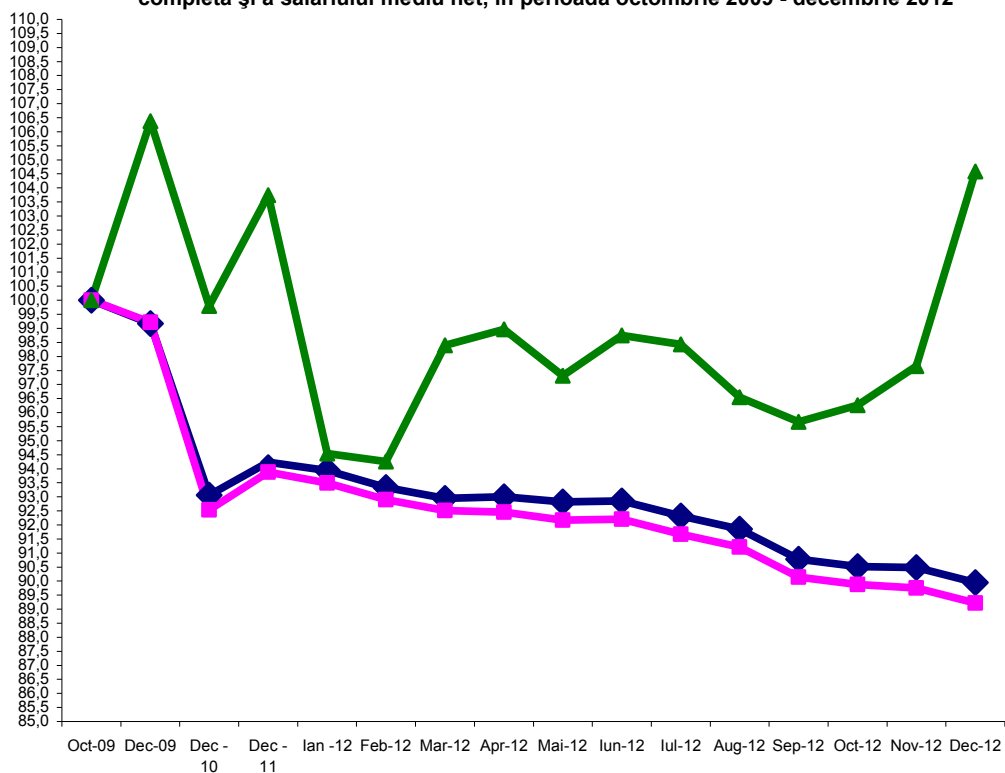
În luna decembrie 2012, puterea de cumpărare a pensiei medii în sistemul asigurărilor sociale de stat, în cuantum de 778 lei, față de luna octombrie 2009, a fost mai mică cu **-10,1%**.

Salariul mediu net a fost în luna decembrie 2012 de 1.697 lei, respectiv de 2,18 ori mai mare decât pensia medie (778 lei) și de 1,89 ori mai mare decât pensia medie pentru limită de vârstă (899 lei). Față de luna octombrie 2009 puterea de cumpărare a salariului mediu net a fost mai mare cu **+4,6%**

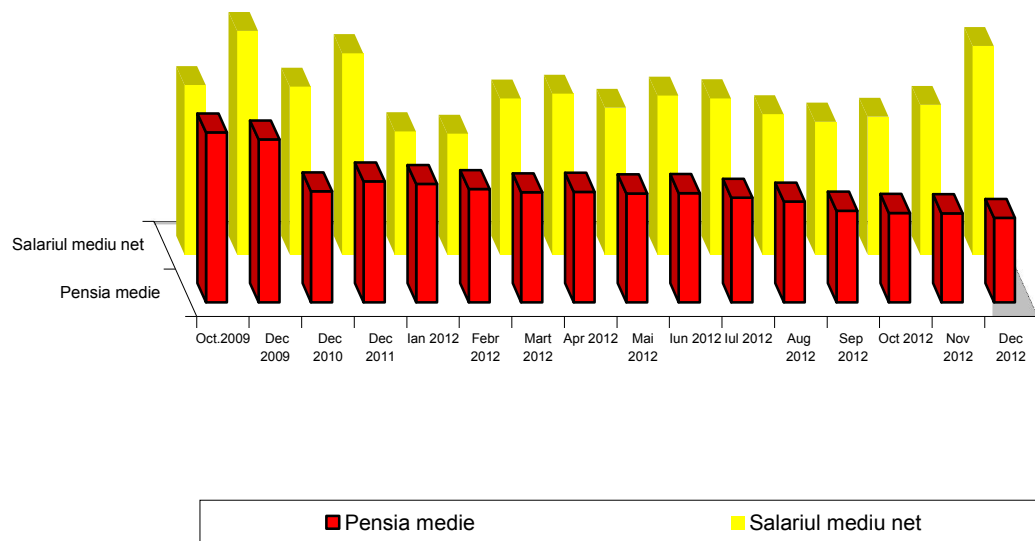
Nivelul pensiei medii de asigurări sociale de stat și a celei pentru limită de vârstă, în luna decembrie 2012, față de salariul mediu brut și net au fost următoarele:

- a) pensia medie de asigurări sociale de stat față de salariul mediu brut a fost de 33,2%, iar față de salariul mediu net a de 49,4%;
- b) pensia medie pentru limită de vârstă față de salariul mediu brut a fost de 38,3%, iar față de cel net 57,0%.

Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii, a pensiei pentru limită de vârstă și vechime completă și a salariului mediu net, în perioada octombrie 2009 - decembrie 2012

Evoluția puterii de cumpărare a pensiei medii și a salariului mediu net față de luna octombrie 2009

PENSIILE DIN SISTEMUL AGRICULTORILOR³

2.1. Evoluția numărului de pensionari

2.1.1. Evoluția numărului minim și maxim de pensionari agricultori pe categorii de pensii

Evoluția numărului minim și maxim al pensionarilor agricultori în anul 2012, pe categorii de pensii (anexa nr. 3) se prezintă sintetic după cum urmează:

- pentru categoria **limită de vârstă**, numărul minim al pensionarilor agricultori s-a înregistrat în luna decembrie (532.327 pensionari reprezentând 89,72% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (576.587 pensionari reprezentând 89,05% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **invaliditate**, numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (10.992 pensionari reprezentând 1,70% din numărul total al pensionarilor), iar numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (7.059 pensionari reprezentând 1,11% din numărul total al pensionarilor);
- pentru categoria **pensie de urmaș**, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (53.919 pensionari reprezentând 8,48% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim al pensionarilor s-a înregistrat în luna ianuarie (59.913 pensionari reprezentând 9,25% din numărul total al pensionarilor).

³ Seriile de date statistice lunare privind numărul de pensionari agricultori și pensia medie a agricultorilor pe total și pe categorii au fost furnizate de Casa Națională de Pensii și Alte Drepturi de Asigurări Sociale.

2.1.2. Analiza comparativă a numărului de pensionari agricultori în anii 2012 și 2011

Numărul total de pensionari agricultori, în anul 2012, a scăzut față de cel din anul 2011 la toate categoriile de pensii, scăderile fiind cuprinse între 8,09% și 9,04%. Pe parcursul anului 2012 cea mai mare scădere lunară s-a înregistrat în noiembrie (tabelul nr. 8). Principala cauză a reducerii numărului de pensionari a fost decesul.

Numărul de pensionari agricultori pe categorii de pensii a scăzut după cum urmează:

- cu pensie de invaliditate -30,81%;
- cu pensie de urmaș -10,61%;
- cu pensie pentru limită de vârstă -8,01%;

Tabelul nr.
7

Numărul de pensionari agricultori, pe categorii, în anul 2012 și anul 2011
- persoane -

2012				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	647.492	576.587	10.992	59.913
Februarie	641.550	571.636	10.743	59.171
Martie	635.603	567.015	10.091	58.497
Aprilie	629.308	561.847	9.682	57.779
Mai	623.852	557.266	9.430	57.156
Iunie	618.604	552.898	9.168	56.538
Iulie	614.059	549.219	8.767	56.073
August	609.669	545.698	8.392	55.579
Septembrie	605.383	542.154	8.068	55.161
Octombrie	601.464	538.974	7.742	54.748
Noiembrie	597.477	535.740	7.356	54.381
Decembrie	593.305	532.327	7.059	53.919
Media an	618.147	552.613	8.958	56.576

2011				
Luna	Total pensionari	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	704.447	624.092	13.768	66.587
Februarie	698.932	619.398	13.628	65.906
Martie	693.261	614.595	13.466	65.200
Aprilie	688.076	610.185	13.365	64.526
Mai	683.324	606.058	13.307	63.959
Iunie	678.440	601.832	13.215	63.393
Iulie	673.429	597.461	13.121	62.847
August	669.160	593.807	13.010	62.343
Septembrie	665.092	590.460	12.738	61.894
Octombrie	660.949	587.073	12.446	61.430
Noiembrie	656.842	583.912	11.929	61.001
Decembrie	651.658	579.888	11.372	60.398
Media an	676.967	600.730	12.947	63.290

Tabelul nr. 8

Procentul de modificare a numărului de pensionari agricultori, pe categorii, în anul 2012 comparativ cu anul 2011

- % -

Luna	Total	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Ianuarie	-8,09	-7,61	-20,16	-10,02
Februarie	-8,21	-7,71	-21,17	-10,22
Martie	-8,32	-7,74	-25,06	-10,28
Aprilie	-8,54	-7,92	-27,56	-10,46
Mai	-8,70	-8,05	-29,14	-10,64
Iunie	-8,82	-8,13	-30,62	-10,81
Iulie	-8,89	-8,10	-35,50	-10,85
August	-8,98	-8,18	-36,66	-10,88
Septembrie	-8,59	-7,94	-28,66	-10,54
Octombrie	-9,00	-8,19	-37,80	-10,88
Noiembrie	-9,04	-8,25	-38,34	-10,85
Decembrie	-8,95	-8,20	-37,93	-10,73
An	-8,69	-8,01	-30,81	-10,61

2.1.3. Evoluția numărului de pensionari agricultori pe grupe în funcție de cuantumul pensiei

Numărul pensionarilor a scăzut continuu în anul 2012 (anexa nr. 3), ajungând în decembrie la 593.305 persoane, față de 651.658 persoane în decembrie 2011 (-58.353 persoane).

Referindu-ne la evoluția numărului pensionarilor agricultori în anul 2012, pe grupe în funcție de cuantumul pensiei, situația a fost următoarea:

- pentru pensiile de până la 350 lei⁴, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (329.159 pensionari reprezentând 55,48% din numărul total al pensionarilor), iar numărul în luna ianuarie (365.688 pensionari reprezentând 56,48% din numărul total al pensionarilor);
- pentru pensiile cuprinse între 351 și 500 lei, numărul minim al pensionarilor agricultori s-a înregistrat în luna decembrie (258.163 pensionari reprezentând 43,51% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (275.395 pensionari reprezentând 42,53% din total);
- pentru pensiile de peste 500 lei, numărul minim al pensionarilor s-a înregistrat în luna decembrie (5.983 pensionari reprezentând 1,01% din numărul total al pensionarilor), iar numărul maxim în luna ianuarie (6.409 pensionari reprezentând 0,99% din total).

2.1.4. Evoluția numărului de decese în rândul pensionarilor agricultori

Numărul de decese în rândul pensionarilor agricultori la nivelul anului 2012 a fost de **49.634** pensionari, în scădere cu 1,56% față de anul 2011, când numărul deceselor a fost de **50.421** (tabelul nr. 9).

În luna aprilie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (5.571 pensionari), iar numărul minim de decese a fost înregistrat în luna noiembrie 2012 (3.201 pensionari).

Tabelul nr.
9

Numărul de pensionari decedați, din sistemul agricultorilor,

⁴ Începând cu data de 1 aprilie 2009, prin OUG nr. 6/2009, a fost instituită pensia socială minim garantată, în valoare de 300 lei, iar de la data de 1 octombrie 2009, cuantumul acesteia a fost majorat la 350 lei.

în anul 2012 comparativ cu anul 2011

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	3.768	3.561
Februarie	5.222	5.301
Martie	5.262	4.754
Aprilie	4.746	5.571
Mai	4.546	4.789
Iunie	4.529	4.542
Iulie	4.059	3.753
August	3.663	3.657
Septembrie	3.415	3.636
Octombrie	3.492	3.224
Noiembrie	3.270	3.201
Decembrie	4.449	3.645
Media an	50.421	49.634

2.2. Evoluția cuantumului pensiilor agricultorilor

În ceea ce privește cuantumul pensiilor pentru persoanele care au lucrat în agricultură (tabelul nr.10), în luna decembrie 2012, s-a înregistrat o creștere a pensiei cu 0,64% față de luna decembrie 2011, valoarea nominală a acesteia fiind de 314 lei (față de 312 lei în decembrie 2011).

Tabelul nr. 10
Cuantumul pensiilor de agricultori în luna decembrie a anilor 2012 și 2011
- lei -

		Pensia medie	Pensia pentru limită de vârstă	Pensia de invaliditate	Pensia de urmaș
Cuantumul pensiilor (lei)	Decembrie 2012	314	333	210	146
	Decembrie 2011	312	331	219	145
gradul de modificare a pensiilor (%)		0,64	0,60	-4,11	0,69

Pe categorii de pensii a crescut pensia de urmaș și pensia de limită de vârstă, în timp ce pensia de invaliditate s-a redus.

În luna decembrie 2012, față de pensia de agricultor pentru limită de vârstă (333 lei), pensia medie (314 lei) a reprezentat 94,29%, pensia de invaliditate (210 lei) a reprezentat 63,06%, iar pensia de urmaș (146 lei) a reprezentat 43,84%.

Capitolul III

EVOLUȚIA NUMĂRULUI TOTAL DE PENSIONARI

În sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori numărul pensionarilor a avut o evoluție descendentă în anul 2012, de la 5.382.992 persoane în luna decembrie 2011, la 5.286.930 persoane în luna decembrie 2012 (-96.062 persoane).

Numărul mediu de pensionari a scăzut cu 100.677 pensionari în anul 2012 (5.321.263 pensionari) față de anul anterior (5.421.940 pensionari).

Pe categorii de pensii, în anul 2012, s-au înregistrat următoarele evoluții (anexa nr. 4):

• **evoluții strict descendente:**

- numărul total de pensionari cu cele mai mari scăderi lunare, de peste 10.000 pensionari, în perioada februarie - mai (maxim în luna martie -13.846 persoane) și scăderi mai modeste spre sfârșitul anului (minim în luna noiembrie -2.521 persoane);
- pensionarii cu pensie invaliditate cu o scădere totală pe parcursul anului de 62.099 persoane (cu maximul în luna martie -7.078 persoane și minimul în decembrie -2.949 persoane);

• **evoluții oscilante:**

- pensionarii cu pensie pentru limită de vârstă cu o scădere totală de -5.239 persoane (scăderi în perioada ianuarie – iunie și luna septembrie, și creșteri în lunile iulie, august și perioada octombrie – decembrie). Cea mai mare scădere s-a înregistrat în luna mai (-4.322 persoane), iar cea mai mare creștere în luna noiembrie (+2.525 persoane);
- pensionarii urmași cu o scădere totală de -15.256 pensionari, continuă pe aproape tot parcursul anului cu excepția lunilor octombrie și noiembrie în care s-au înregistrat o creștere cumulată de 272 persoane. Cea mai mare scădere a fost în luna martie (-3.250 persoane).

Evoluția pensiilor anticipate, anticipate parțial și a pensiei de ajutor social, fiind specifice asigurărilor sociale de stat au fost analizate în capitolul 1.

Din totalul de 5.286.930 pensionari, în luna decembrie 2012, 3.019.542 pensionari (57,1%) au avut pensii sub pragul minim de trai decent⁵⁾ (722 lei), iar 2.291.013 pensionari (43,3%) au avut pensii sub pragul minim de subzistență (569 lei), respectiv:

**Tabelul nr.
11**

Praguri de venituri lunare	Valoarea maximă de referință (lei)	Numărul de pensionari sub valoarea pragurilor	% din totalul de pensionari
Nivelul minim de subzistență	569	2.291.013	43,33
Nivelul minim de trai decent	722	3.019.542	57,11
TOTAL	X	5.286.930	100,00

Numărul pensionarilor care în perioada analizată au avut pensii de 2000 lei și peste a fost în creștere de la 66.770 persoane în luna ianuarie 2012, la 68.274 persoane în luna decembrie 2012 (anexa nr. 4).

⁵ Valorile pragului minim de subzistență și al pragului minim de trai decent pentru pensionarul singur, total țară, sunt comunicate de Institutul de Cercetare a Calității Vieții și se referă la luna decembrie 2012

Capitolul IV

EVOLUȚIA NUMĂRULUI DE DECESE ÎN RÂNDUL PENSIONARILOR

Numărul total de decese, în total pensionari (sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori), în anul 2012, a fost de 222.747 persoane, în creștere față de anul precedent, cu 7.491 persoane, respectiv cu 3,48%, (tabelul nr. 12).

Din datele lunare, rezultă că în luna aprilie 2012 s-a înregistrat un maxim în ceea ce privește numărul deceselor (22.764 pensionari), iar numărul minim a fost în luna ianuarie (15.932 pensionari).

Tabelul nr. 12

Numărul de pensionari decedați din sistemul asigurărilor sociale de stat și agricultori, în anul 2012 și anul 2011

- persoane -

Luna	Număr pensionari decedați	
	2011	2012
Ianuarie	8.330	15.932
Februarie	23.518	21.357
Martie	21.157	20.988
Aprilie	20.186	22.764
Mai	18.445	20.945
Iunie	18.586	18.715
Iulie	17.902	17.636
August	16.554	17.954
Septembrie	17.021	16.893
Octombrie	15.825	15.670
Noiembrie	16.641	16.425
Decembrie	21.091	17.468
Total an	215.256	222.747

Capitolul V

VENITURILE ȘI CONSUMUL GOSPODĂRIILOR DE PENSIONARI ÎN TRIMESTRUL III 2012⁶

Din analiza datelor prezentate în lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul III 2012", publicată de Institutul Național de Statistică, rezultă că o gospodărie de pensionari a avut un venit total mediu lunar de 2.020,3 lei (814,3 lei /persoană) și a efectuat cheltuieli totale medii lunare de 1.791,9 lei (722,2 lei /persoană).

În trimestrul III 2012, venitul mediu total lunar de 2.020,3 lei al unei gospodării de pensionari a reprezentat 82,2% din venitul mediu pe ansamblul gospodăriilor (2.457,5 lei).

Structura veniturilor totale ale gospodăriilor de pensionari s-a evidențiat prin ponderea mare a veniturilor din prestații sociale – 1.104,3 lei (54,7%), din care pensii – 1.060,3 lei (52,5%). Veniturile din salarii brute și alte drepturi salariale au reprezentat 20,7%. Veniturile în natură au avut o pondere de 18,4% din veniturile totale, iar contravaloarea consumului de produse agroalimentare din resurse proprii – 16,7%. Acestea din urmă sunt produse alimentare și nealimentare de proveniență agricolă și zootehnică din producție proprie care intră în consumul gospodăriilor, consumul din stoc, precum și din cele primite pentru munca prestată în alte gospodării sau primite de la rude, prieteni sau alte persoane.

La formarea veniturilor totale au contribuit, de asemenea, veniturile din agricultură (vânzări de produse agroalimentare, animale și păsări, prestarea unor activități și încasări de la societăți și asociații agricole) – 3,4%, venituri din activități neagricole independente – 0,9%, venituri din vânzarea de active din patrimoniul gospodăriei – 0,8% și alte venituri – 1,1%.

Nivelul mediu lunar al veniturilor bănești în trimestrul III 2012 (1.647,7 pentru gospodăria de pensionari și 664,1 lei pe persoană) a reprezentat 81,6% din totalul veniturilor medii ale gospodăriei de pensionari.

În trimestrul III 2012, cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari, au fost în medie, de 1791,9 lei lunar (722,2 lei lunar pe persoană) și au reprezentat 88,7% din nivelul venitului mediu total lunar al acestei categorii de populație.

⁶ Datele prezentate în acest capitol sunt culese din lucrarea "Veniturile și consumul populației în trimestrul IV 2011", publicată de Institutul Național de Statistică și se referă la gospodăriile de pensionari

Principala destinație a cheltuielilor gospodăriilor de pensionari, consumul, a reprezentat 1.376,6 lei pe gospodărie (554,9 lei pe persoană), cu o pondere în cheltuielile totale ale gospodăriei de pensionari de 76,8%. Cheltuielile bănești de consum, de 1.186,2 lei, au reprezentat 66,2% în cheltuielile totale. Dintre acestea cheltuielile pentru alimente și băuturi consumate au fost de 439,8 lei (37,1%), cheltuielile pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare de 455,5 lei (38,4%) și cheltuielile pentru plata serviciilor de 290,9 lei (24,5%).

În totalul consumului de produse agroalimentare (194,2 lei pe persoană), pe primele locuri ale consumului pensionarilor s-au situat: carnea și preparatele din carne (22,0%), cerealele și produsele din cereale (20,7%, din care pâinea și produsele de franzelărie au reprezentat 15,6% din total), legumele și conservele de legume (8,9%), brânzeturile și smântâna (7,8%), laptele (6,4%), grăsimile (4,9%) și fructele (4,7%), care însumate au reprezentat 75,4% din total.

Din totalul cheltuielilor pentru cumpărarea mărfurilor nealimentare (455,5 lei pentru gospodăria de pensionari), s-au alocat 19,5% produselor medicale, aparatelor și medicamentelor, 19,3% combustibililor, 14,5% țigărilor, tutunului, articolelor și accesoriilor pentru fumat, 7,3% carburanților și lubrifianților, 6,7% produselor pentru întreținerea curentă a locuinței, 6,6% articolelor și produselor de îngrijire personală, 6,5% produselor de îmbrăcăminte, și 4,9% produselor de încălțăminte, care însumate au reprezentat 85,3% din total.

Din totalul cheltuielilor pentru plata serviciilor (290,9 lei pentru gospodăria de pensionari), energia electrică a reprezentat 23,7%, serviciile de telefonie 20,0%, apă, canal salubritate și servicii comunale 14,2%, abonamentele radio - tv 8,7%, serviciile de sănătate 7,5%, serviciile de transport 7,3%, gazele naturale 6,7%, alte servicii pentru întreținerea locuinței 2,7%, energie termică 0,5%, și educație 0,2%, acre însumate au reprezentat 91,5% din total.

Capitolul VI

CONCLUZII

În luna **decembrie 2012** pensia medie a fost de **778 lei**.

Din datele statistice prezentate în anexa nr. 8, în luna decembrie 2012, un număr de 2.291.013 (43,33%) pensionari de asigurări sociale de stat și agricultori s-au situat sub valoarea pragului minim de subzistență (569 lei) și 3.019.542 (57,11%) pensionari sub valoarea pragului minim de trai decent (722 lei).

În **trimestrul III 2012**, venitul total mediu lunar al unei gospodării a fost de 2.457,5 lei, iar pentru gospodăria de pensionari, a fost de 2.020,3 lei. Totalul cheltuielilor bănești de consum al unei gospodării a fost de 1.394,2 lei, iar pentru gospodăria de pensionari au fost de 1.186,2 lei. Venitul mediu total lunar al unei gospodării de pensionari a reprezentat 82,2% din venitul mediu pe ansamblul gospodăriilor.

Cheltuielilor bănești de consum ale gospodăriilor de pensionari au fost destinate în proporție de 37,1% mărfurilor alimentare, de 38,4% mărfurilor nealimentare și 24,5% plății serviciilor.

Pe ansamblul gospodăriilor, în trimestrul III 2012, consumul mediu zilnic pe o persoană a fost de 2.363 calorii, 79,4 grame protide, 81,0 grame lipide și 301,2 grame glucide. Consumul cel mai mare de calorii s-a înregistrat în gospodăriile de pensionari (2447 calorii, 82,4 grame protide, 83,3 grame lipide și 314,0 grame glucide).

Deprecierea continuă a puterii de cumpărare a pensiilor este evidențiată și de:

- raportul dintre pensia medie de asigurări sociale de stat și salariul mediu brut (33,2% în luna decembrie 2012);
- creșterea continuă a prețurilor pe parcursul anului 2012 la principalele la principalele **mărfuri alimentare**: cartofi 32,41%, fasole boabe și alte leguminoase 24,72%, ouă 22,12%, fructe proaspete 16,20%, ulei comestibil 12,98%, citrice și alte fructe meridionale 12,96%, mălai 9,71%, carne de porcine 5,91%, carne de pasăre 5,74%, brânză de oaie (telemea) 5,74%, făină 4,89%, carne de bovine 4,29%, preparate din carne 4,26%, **mărfuri nealimentare**: energie electrică 13,0%, tutun, țigări 5,8%, gaze 5,2%,

combustibili 5,1%, cărți, ziare, reviste 3,8% și **servicii**: apă, canal, salubritate 6,8%, telefon 3,7%, îngrijire medicală 3,5%, transport interurban 3,2%.

Pe cale de consecință **mai mult de jumătate din populația vârstnică din România continuă să nu dispună de resurse financiare suficiente pentru o viață decentă**, iar calitatea vieții acestei categorii de populație înregistrează o continuă degradare. Cheltuielile strict necesare pentru alimente, întreținerea locuinței, precum și a serviciilor de sănătate sunt apăsătoare, astfel încât preocupările pentru participarea la viața socială și culturală rămân reziduale, în condițiile în care nu există un sprijin consistent din partea statului.

Situația grea în care se găsește astăzi o bună parte a vârstnicilor din România, considerăm că se datorează în principal următoarelor aspecte:

- creșterea progresivă a costurilor întreținerii locuinței și creșterea prețurilor la alimentele și serviciile de bază ridică gradul de incidență a sărăciei în rândul vârstnicilor, care datorită vârstei înaintate sunt expuși suplimentar unor riscuri specifice bătrâneții;
- deși există preocupări recente în acest sens (proiectul Legii Asistenței Sociale), sistemul de servicii sociale și medico-sociale este reglementat în mod fragmentat, asistența bătrânilor singuri, care nu se mai pot autogospodări și a celor cu deficiențe (ca grupuri principale de risc) nu se realizează coordonat într-un sistem articulat de servicii și instituții care, prin cooperare permanentă, să poată asigura serviciile necesare;
- persoanele vârstnice fără afecțiuni majore de sănătate sunt obligate să participe la acțiuni aducătoare de venit pentru asigurarea traiului zilnic; în paralel evidențiem creșterea numărului de cerșetori în rândul vârstnicilor;
- veniturile insuficiente ale pensionarilor fac ca aceștia să nu mai poată acoperi cheltuielile strict necesare pentru procurarea medicamentelor, de întreținere a sănătății și pentru plata unor servicii și analize medicale în ambulatoriu sau în spitale;
- protecția socială a vârstnicilor nu se asigură pe baza unui program național aprobat de Parlament, cu obiective și termene precise, ceea ce face ca aceasta să rămână cu mult sub nivelul european.

De asemenea, în România nu au fost încă dezvoltate și aplicate programe care să vizeze pregătirea pentru pensionare și identificarea posibilităților de

menținere a unei vieți active și a unei participări sociale semnificative pentru persoanele vârstnice, deși există preocupări recente în acest sens (deocamdată la nivel de inițiative), anul 2012 fiind declarat de către Comisia Europeană „Anul european al îmbătrânirii active și solidarității între generații”.

Pe domenii de interes pentru persoanele vârstnice se evidențiază în mod expres următoarele probleme majore:

Pensii și asigurări sociale

- Nivelul pensiilor în sistemul public se menține mic față de cel al salariilor (pensia medie de asigurări sociale de stat a reprezentat în luna decembrie 2012 numai 49,4% din salariul mediu net), în condițiile în care și salariile sunt departe de ceea ce ar fi necesar nu doar pentru un trai decent ci și pentru a constitui un mijloc de atragere a forței de muncă;

Sistemul public de pensii din România se găsește, în prezent, într-o situație critică, cu deficite financiare curente și oferă pensii în cuantum insuficient unui trai decent pentru majoritatea pensionarilor.

Reglementări legislative:

- Nu există o lege cadru pentru protecția drepturilor persoanelor vârstnice și nici reglementări specifice și punctuale prin aplicarea cărora să se asigure:
 - luarea în considerare a particularităților, definițiilor și procedurilor stabilite în legislația Uniunii Europene pentru corespondența organizatorică, funcțională și administrativă cu practicile din celelalte țări în domeniul protecției sociale a persoanelor vârstnice;
 - detalierea în mod clar a tuturor drepturilor persoanelor vârstnice și a modului de acces la acestea;
 - extinderea problematicii vârstnicilor prin introducerea de prestații, facilități și accesibilități punctuale acordate acestora, reglementarea condițiilor de acordare a acestor drepturi și stabilirea instituțiilor implicate și desemnate să le soluționeze solicitările;
- Lipsește un Program Național pentru Protecția Socială a Persoanelor Vârstnice care să fie însușit și aprobat de Parlament, astfel încât guvernul

actual și guvernele viitoare să aibă obligația să-l aplice în condiții de responsabilitate pentru interesul major al acestei categorii de populație .

Capitolul VII

PROPUNERI

Scumpirile din anul 2012 a mărfurilor alimentare, a celor nealimentare: și a serviciilor aduc o justificată nemulțumire în rândul majorității pensionarilor, deoarece cuantumul actual al pensiei pentru marea majoritate a acestora este insuficient pentru acoperirea cheltuielilor curente.

În perioada actuală este necesar ca în România să se promoveze măsuri concrete destinate persoanelor vârstnice prevăzute într-un **Program Național pentru Protecția Socială a Pensionarilor**, pentru a permite acestora să dispună de resurse suficiente pentru o existență decentă, să poată participa activ la piața publică, socială și culturală și să decidă asupra propriei vieți, să ducă o existență independentă, cât mai mult timp posibil.

În domeniul sistemului public de pensii sunt necesare următoarele măsuri:

- Aplicarea legislației în vigoare în ceea ce privește indexarea punctului de pensie și renunțarea la practicile de a emite ordonanțe ad-hoc de înghețare a punctului de pensie;
- Reducerea numărului de pensionari (și implicit a ratei de dependență), prin:
 - egalizarea vârstei limită de pensionare a femeilor cu cea a bărbaților, respectiv la 65 ani, în orizontul de prognoză 2015-2030;
 - aplicarea de practici flexibile de lucru care să încurajeze persoanele vârstnice să rămână sau să reintre pe piața muncii;
 - instituirea de norme și convenții care să permită prelungirea vieții active, dincolo de 65 de ani, cu beneficii fiscale și sociale atât pentru vârstnici, cât și pentru angajatori;
- Eliminarea obligativității pensionării la atingerea vârstei legale de pensionare;
- Desființarea pensiei anticipate și parțial anticipate;
- Revizuirea cadrului legislativ privind cumulul dintre pensie și veniturile salariale;
- Renunțarea la Pilonul II de pensii prin care, în premieră mondială, statul transferă gratuit în sistemul privat o parte din propriile încasări, pe care le împrumută apoi plătind dobânzi substanțiale. Renunțarea la acest sistem și

recuperarea sumelor transferate se impune cu atât mai mult prin faptul că nici una din companiile beneficiare nu este garantată de statul de care aparține, iar gradul de risc evaluat pentru aceste companii, în cele mai fericite cazuri este de 50%.¹

- În perspectivă, motivarea și încurajarea angajaților și angajatorilor să participe la Pilonul III⁷ de pensii, cu avantajul unor beneficii de natură fiscală pentru aceștia, iar pentru angajat cu avantajul acumulării și fructificării contribuțiilor strânse de-a lungul vieții, în conturile personale din cadrul fondului de pensii facultative, contribuții pe care le va putea folosi din momentul pensionării;
- Menținerea pe termen scurt și creșterea (pe termen lung) a numărului de angajați cu forme legale prin politici active în sfera ocupării forței de muncă, investiții (care să creeze noi locuri de muncă și să crească veniturile);
- Inițierea de măsuri concrete de combatere a muncii integrale sau parțiale în economia ascunsă (multe firme private își plătesc angajații la nivelul salariului minim pe economie, cu contracte parțiale de muncă);
- Creșterea numărului de contribuabili prin atragerea celor care lucrează în agricultură sau ca liber întreprinzători și care în prezent sunt neasigurați, precum și prin includerea altor categorii de persoane care obțin venituri.

Alte propuneri care să vină în sprijinul populației vârstnice în scopul asigurării unui trai decent sunt susținute de către instituția noastră în mod consecvent și se referă la:

- instituirea coșului minim de consum pentru familia de pensionari și persoana vârstnică singură, al cărui cuantum să fie aprobat prin hotărâre a guvernului, nivel față de care guvernul și organele abilitate să dispună indexări ale veniturilor persoanelor vârstnice, facilități, scutiri sau diminuări ale taxelor locale și a impozitelor etc.;
- aplicarea de măsuri active, pentru eliminarea riscului de excluziune socială a persoanelor vârstnice rămase singure (inclusiv din mediul rural), fără familie;
- extinderea modalităților de soluționare a problemelor vârstnicilor prin introducerea de prestații, facilități și accesibilități ce se pot acorda

⁷ **Pilonul III** este denumirea dată sistemului de pensii facultative, administrate de companii private, sistem bazat pe conturi individuale și aderare facultativă. Participarea la pensiile facultative din acest pilon nu este interzisă în funcție de vârstă.

acestora, reglementarea condițiilor de sprijin a celor în dificultate și stabilirea instituțiilor implicate și obligate să le soluționeze solicitările;

- acordarea unei atenții deosebite persoanelor în vârstă cu risc ridicat de sărăciei, persoanelor vârstnice dependente, minorităților etnice, precum și celor care au lucrat pe cont propriu sau în economia informală.

Director general,

Șef birou „Analize și studii”,

Expert I,

***Marius Augustin Pop
Mihart***

Alina Matei

Olguța Ersilia